НАУКОВА СПІЛЬНОТА

www.spilnota.net.ua

ВІСІМДЕСЯТ ДРУГІ ЕКОНОМІКО-ПРАВОВІ ДИСКУСІЇ

Серія: Соціальні та гуманітарні науки

ISSN 2522-963X

Google Scholar

Матеріали міжнародної науково-практичної інтернет-конференції

AKADEMIA NAUK STOSOWANYCH
WYŻSZA SZKOŁA ZARZĄDZANIA I ADMINISTRACJI W OPOLU

29-30 січня 2024 р.

Тернопіль, Україна – Ополе, Польща
2024

УДК 001 (063)

Вісімдесят другі економіко-правові дискусії. Серія: Соціальні та гуманітарні науки: матеріали Міжнародної мультидисциплінарної наукової інтернет-конференції (м. Львів, Україна, м. Ополе, Польща, 29-30 січня 2024 р.) / редкол. : О. Патряк та ін. ГО "Наукова спільнота", WSZIA w Opolu. Львів : ФО-П Шпак В.Б. 221 с. ISSN 2522-963X.

В збірнику опубліковані доповіді авторів з соціальних та гуманітарних наук, які оприлюднені на сайті www.spilnota.net.ua.

Оргкомітет:
ГО «Наукова спільнота»
Патряк Олександра Тарасівна, кандидат економічних наук, ЗУНУ;
Шевченко Анастасія Юріївна, кандидат економічних наук, ТОВ «Школа для майбутнього»;
Яремко Оксана Михайлівна, кандидат юридичних наук, доцент, ЗУНУ;
Станько Ірина Ярославівна, кандидат юридичних наук, адвокат;
Назарчук Оксана Михайлівна, доктор філософії (Ph.D.), ДВНЗ «Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана»;
Гомотюк Оксана Євгенівна, доктор історичних наук, професор, ЗУНУ;
Біловус Леся Іванівна, доктор історичних наук, кандидат філологічних наук, професор, ЗУНУ;
Ребуха Лілія Зіновіївна, доктор педагогічних наук, кандидат психологічних наук, професор, ЗУНУ;
Недошитко Ірина Романівна, кандидат історичних наук, доцент, ЗУНУ;
Стефанишин Олена Василівна, кандидат історичних наук, доцент, ЗУНУ;
Ухач Василь Зіновійович, кандидат історичних наук, доцент, ЗУНУ;
Яблонська Наталія Мирославівна, кандидат філологічних наук, старший викладач, ЗУНУ;
Савчук Надія Антонівна, кандидат психологічних наук, доцент кафедри соціогуманітарних технологій ЛНТУ
Рудакевич Оксана Мирославівна, кандидат філософських наук, ЗУНУ;
Русенко Святослав Ярославович, аспірант, Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка.

Адреса оргкомітету:
79016, м. Львів, а/с 1621
E-mail: spilnota.net.ua@ukr.net

Тексти опубліковано у авторській редакції. Відповідальність за достовірність наданої інформації несуть автори, їхні наукові керівники та рецензенти.

Всі права захищено. У разі будь-якого використання опублікованих матеріалів посилання на джерело є обов'язковим.

ISSN 2522-963X

© ГО "Наукова спільнота" 2024
© Автори статей 2024

отримати миттєвий відгук, безпека та конфіденційність, відсутність практичної взаємодії, труднощі оцінювання [2].

Багато авторів розглядають проблеми онлайн навчання іноземних мов з різних позицій, зосереджуючись на соціальних, технічних та педагогічних викликах і визначаючи різні пріоритети. Враховуючи ці виклики та шляхи їх вирішення, викладачі іноземних мов в Україні можуть забезпечити якісне та продуктивне онлайн-навчання, сприяючи розвитку мовних навичок та культурного розмаїття серед студентів.

Література:

1. Susan Y. H. Sun, Online Language Teaching: the Pedagogical Challenges, September 2011 Knowledge Management & E-Learning An International Journal 3(3):428-447.
2. Doan Thi Hue Dung, The Advantages and Disadvantages of Virtual Learning, IOSR Journal of Research & Method in Education (IOSR-JRME) e-ISSN: 2320-7388, p-ISSN: 2320-737x Volume 10, Issue 3 Ser. V (May – June 2020), PP 45-48.

Тягнирядно Євгенія Василівна,
кандидатка педагогічних наук,
доцентка, професорка кафедри
мовної підготовки Одеського
державного університету
внутрішніх справ
ORCID: 0000-0001-5081-9856

ЮРИДИЧНИЙ ТЕРМІН ЯК НОСІЙ ПРАВОВОЇ ІНФОРМАЦІЇ

Інтернет-адреса публікації на сайті:
http://www.spilnota.net.ua/ua/article/id-4701/

Вивчення юридичних термінів як носіїв правової інформації є невід'ємною складовою сучасної юридичної науки та практики. Юридична термінологія виступає важливим інструментом для забезпечення точності, ясності та однозначності в правовому мовленні, сприяючи врегулюванню відносин у суспільстві. У процесі взаємодії між правовими суб'єктами, які можуть бути як юридичними особами, так і фізичними особами, важливо мати чітку та стандартизовану термінологію для уникнення непорозумінь та конфліктів.

Юридична термінологія – це шар лексики, який обслуговує правознавство і пов'язаний з ним як з наукою, фахом, як сферою професійної діяльності. Особливість юридичної термінології полягає у

власних словотворчих моделях, у характерних для неї структурних і лексико-семантичних відносинах, у специфічному становленні та розвиткові. Юридичну термінологію утворюють слова та словосполучення, які вживаються у законодавстві та є назвами юридичних понять, мають точний і визначений зміст та відрізняються значеннєвою однозначністю та функціональною стійкістю. Юридична термінологія також охоплює назви предметів, дій, явищ, осіб, безпосередньо пов'язаних з юриспруденцією та її функціонуванням у суспільстві [5].

Поглиблене наукове дослідження явищ та процесів правової дійсності неможливе без використання методу класифікації. Існування та реальне функціонування в правовій системі будь-якої держави значної кількості юридичних термінів відносить проблему їх класифікації до розряду першочергових і надзвичайно актуальних. Розподіл термінів на певні групи представляє інтерес із декількох причин. По-перше, це дозволяє прослідкувати основні особливості вживання в тексті нормативного правового акта та в науковій юридичній літературі не тільки одиничного терміна, але й цілої сукупності термінів; встановити певні закономірності існування терміна в терміносистемі. По-друге, класифікація важлива для впорядкування окремих терміноодиниць, що є необхідною умовою впорядкування всієї правової інформації для її подальшої автоматизації [2].

Більшість дослідників, аналізуючи питання юридичної термінології, визнають поділ юридичних термінів на загальновживані, спеціально-юридичні та спеціально-технічні [6]. Деякі вчені виділяють у цій класифікації не три, а чотири групи, а саме: загальновживані, терміни, що мають у нормативному акті вужче, спеціальне значення, суто юридичні й технічні [7]. (У цілому, це відповідає прийнятому в лінгвістиці підходу, згідно з яким лексику будь-якої мови можна розглядати як сукупність різних систем. Відповідно, в межах кожної такої системи є можливим виокремлення різних принципів і підходів до її вивчення й подальший поділ на менші підсистеми. При цьому основним є поділ на загальну і спеціальну лексику. На відміну від загальної лексики, спеціальна не має загального використання і є зрозумілою тільки тим, хто задіяний у певній професійній сфері, оскільки вона належить не до загальної мови як засобу комунікації в будь-яких умовах. Вона є необхідною для оволодіння професійними знаннями).

Правові терміни класифікують за юридично значущими критеріями, зокрема:

- за галуззю використання;
- за ступенем конкретності.

За першим критерієм юридичні терміни можна поділити на нормативно-правові, тобто легальні (ті, що закріплені у джерелах позитивного права), та наукові, тобто доктринальні (найменування правових понять, що використовуються у правознавстві).

Крім того, правові терміни можна класифікувати і за певними мовними критеріями. А саме: за походженням та за мовною структурою. За походженням їх поділяють на:

– створені засобами української мови (наприклад, «злочин»);
– запозичені чи скальковані з інших мов (наприклад, «алібі»);
– комплексні («презумпція батьківства»).

За мовною структурою правові терміни є:

– простими (коли вони складаються з одного слова, наприклад, «суд»);
– складними – складаються з одного слова, утвореного шляхом складання слів чи складання основ (наприклад, «векселедавець»);
– складеними (термінологічні сполучення), що утворені з двох і більше слів (наприклад, «залишення позовної заяви без розгляду»).

Правова дефініція – це логічно і граматично завершене судження, в якому розкрито зміст правового поняття через зазначення його суттєвих юридично значущих ознак. Для правових дефініцій притаманні як загальні ознаки дефініцій, так і спеціальні юридичні ознаки. До ознак правової дефініції можна віднести такі:

– її зміст містить найважливіші юридично значущі ознаки чи ознаку визначеного поняття;
– двочленна структура – визначене поняття та його ознаки;
– форма викладу правової дефініції не уніфікована;
– може мати невизначену кількість застосувань;
– існує можливість надання правовій дефініції загальнообов’язкового характеру через її закріплення в юридичному акті [3].

Генезис і розвиток української юридичної термінології тісно пов’язані з витоками й історією вітчизняного права, української державності та законодавства, історією української мови. Становлення та формування національної правової терміносистеми відбувалося в надзвичайно складних і несприятливих історико-політичних умовах: бездержавності, відсутності активного функціонування, утисків і заборон. Однак основне питоме ядро термінологічної лексики розвивалося на власній етнічно-мовній основі шляхом мобілізації внутрішніх словотворчих ресурсів і засвоєння іншомовних термінів і

терміноелементів, зокрема інтернаціональних, що сприяло інтеграції української та європейської терміносистем [4].

Законотворчість не випадково оцінюється саме як творчість, мистецтво у винаході й створенні, так би мовити, правового поля, в рамках якого втілена ступінь волі суб'єктів, запропоновано форми належної поведінки і встановлено принципи вирішення спірних питань. Красномовно на адресу юристів висловилася відомий фахівець-лінгвіст Н. В. Артикуца: «У їх професійній діяльності постійно виникатимуть ті чи інші питання термінологічного і мовностилістичного характеру. Навряд чи в якомусь іншому виді писемного мовлення зовнішня форма висловлення має таке велике значення, як у юриспруденції» [1].

Слід зазначити, що тільки за умов тісної співпраці мовознавців (котрі мають дати мовну оцінку термінам, визначити їх нормативність чи ненормативність, узгодженість чи відхилення від нормативів української мови) та юристів (які розуміють логіку утворення термінів, тонкощі вживання їх у повсякденній практичній діяльності) можливе внормування термінології законодавства.

Висновок. Отже, юридичний термін є ключовим носієм правової інформації, що визначає правовий статус, зміст та обставини правових явищ. Він використовується для точного визначення правових понять, узгодження розуміння юридичних норм та створення систематизованого правового порядку. Юридичні терміни забезпечують однозначність та точність мовлення в юридичній сфері, сприяючи взаєморозумінню сторін, учасників правового процесу та всіх зацікавлених осіб. Такий мовний апарат є необхідним елементом для ефективного функціонування правової системи та забезпечення справедливості в суспільстві.

Література:

1. Артикуца, Н. В. Нові підходи до мовної підготовки майбутніх юристів і викладачів права. *Право України*. 1997. № 12. С. 58-60.
2. Любченко М. І. Юридична термінологія: поняття, особливості, види: монографія. Харків: ТОВ «ВИДАВНИЦТВО ПРАВА ЛЮДИНИ», 2015. 280 с.
3. Рабінович П. М., Дудаш Т. І. Правнича мова: основні складники (загальнотеоретична характеристика). *Вісник Національної академії правових наук України*. 2017. № 1. С. 17-29.
4. Рабінович П. М., Дудаш Т. І. Правнича мова: основні складники (загальнотеоретична характеристика). *Вісник Національної академії правових наук України*. 2017. № 1. С. 17-29.

5. Семеног А. О. Характеристики юридичних термінів. Актуальні питання розвитку комунікації в професійній діяльності правоохоронних органів: *матеріали Науково-практичної конференції до Міжнародного дня англійської мови в ООН*. Одеса. 2021. С. 124-128.
6. Чулінда Л. І. Українська правнича термінологія: навч. посіб. Київ: Магістр-XXI сторіччя, 2005. С. 27-29.
7. Ющук І. П. Українська мова: підручник. 3-є вид. Київ: Либідь, 2006. С. 160.

Хомік Олена Євгеніївна,
кандидат філологічних наук,
доцент, доцент кафедри
української мови філологічного
факультету Харківського
національного університету
імені В.Н. Каразіна
ORCID: 0000-0002-9161-3245

ОПОЗИЦІЯ «ЗЕЛЕНИЙ – СУХИЙ» У РЕЛІГІЙНОМУ ТА ФОЛЬКЛОРНОМУ ДИСКУРСАХ

Інтернет-адреса публікації на сайті:
http://www.spilnota.net.ua/ua/article/id-4673/

Лінгвістичні дослідження початку XXI століття активно заповнюють ті прогалини, що утворилися в радянські часи внаслідок низки ідеологічних заборон. Саме тому в поле зору мовознавців все частіше потрапляють фольклорні та релігійні тексти. Вони засвідчують принципово різні відношення язичника і християнина до слова, адже магічна свідомість основана на вірі людини у свою здатність безпосередньо впливати на об'єкт й отримувати бажану мету, а релігійна, зокрема, на проханні допомоги у вищих надприродних сил. Аналіз різних жанрових текстів обох дискурсів дає підстави твердити, що вони знаходяться в різних площинах, які не перетинаються і зіставляти які ми в принципі не маємо права. Не претендуючи на системний аналіз, подамо висновки, яких ми дійшли в результаті роботи.

За нашими спостереженнями, «зелений – сухий» може становити універсальну опозицію, у якій компонент «зелений» розуміється як «позитивний, живий, здоровий, праведний, родючий, вологий» тощо. Відповідно «сухий» – «негативний, мертвий, хворий, грішний, висохлий» тощо. Зауважмо також, що вживання епітетів, як і будь-яких поетичних засобів, в архаїчних фольклорних жанрах і Біблії не є випадковим. Вони

Крутін Олександр Захарович
ТРАНСФОРМАЦІЇ ПРИ ПЕРЕКЛАДІ З АНГЛІЙСЬКОЙ МОВИ……133

Мельник Марина Борисівна
HOW TO IMPROVE YOUR ENGLISH SPEAKING SKILLS…….135

Піддубчак Світлана Юріївна
ПЕДАГОГІЧНІ СТРАТЕГІЇ В ОНЛАЙН-НАВЧАННІ
ІНОЗЕМНИХ МОВ……137

Тягнирядно Євгенія Василівна
ЮРИДИЧНИЙ ТЕРМІН ЯК НОСІЙ ПРАВОВОЇ ІНФОРМАЦІЇ…….139

Хомік Олена Євгеніївна
ОПОЗИЦІЯ «ЗЕЛЕНИЙ – СУХИЙ» У РЕЛІГІЙНОМУ ТА
ФОЛЬКЛОРНОМУ ДИСКУРСАХ…….……143

СОЦІАЛЬНІ КОМУНІКАЦІЇ

Войтюк Олена Степанівна
ДІЯЛЬНІСТЬ ОБСЄ В УКРАЇНІ В УМОВАХ РОСІЙСЬКО-
УКРАЇНСЬКОЇ ВІЙНИ…….……148

Ільницький Віталій Андрійович
ЦИФРОВІ ТЕХНОЛОГІЇ ЯК ІНСТРУМЕНТ МОТИВАЦІЇ
ІНТЕРЕСУ ДО ЧИТАННЯ: ПРИКЛАДИ ЗАСТОСУВАННЯ
У БІБЛІОТЕЦІ ДЛЯ ДІТЕЙ…….……150

ПОЛІТИЧНІ НАУКИ

Костенко Віана Олександрівна
ІНТЕЛЕКТУАЛЬНА МІГРАЦІЯ: СУТНІСТЬ,
ФОРМИ ТА НАСЛІДКИ…….……153

НАЦІОНАЛЬНА БЕЗПЕКА

Булгаков Руслан Валерійович, Захаров Антон Анатолійович
КАДРОВИЙ МЕНЕДЖМЕНТ В ЗБРОЙНИХ СИЛАХ УКРАЇНИ……157